

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 40. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: torsdag den 5. juli 2018
Tidspunkt: kl. 11.23
Sted: vær. 2-133

Til stede: Erik Christensen (S), formand, Kenneth Kristensen Berth (DF), næstformand, Jan E. Jørgensen (V), Peter Hummelgaard Thomsen (S), Søren Søndergaard (EL) og Rasmus Nordqvist (ALT).

Desuden deltog: statsminister Lars Løkke Rasmussen.

Punkt 1. Afrapportering fra møde i Det Europæiske Råd og møde i Det Europæiske Råd (art. 50) den 28.-29. juni 2018

Det Europæiske Råd 28-29/6-18 – bilag 14 (endelig erklæring fra ØMU-topmøde 29/6-18)

Det Europæiske Råd 28-29/6-18 – bilag 13 (konklusioner fra DER - art. 50 29/6-18)

Det Europæiske Råd 28-29/6-18 – bilag 12 (konklusioner fra DER 28/6-18)

Statsministeren: Topmødet blev først og fremmest præget af lange drøftelser om migrationsspørgsmål. Men der var også en række andre vigtige emner på dagsordenen.

Sikkerhed og forsvar

Torsdag begyndte vi med en drøftelse om forsvarssamarbejdet sammen med NATO's generalsekretær, Jens Stoltenberg. Det var en god anledning til at diskutere mulighederne for at styrke samarbejde mellem EU og NATO, hvilket der er klar støtte til hos begge organisationer.

Vi drøftede også fremdrift i EU's eget sikkerheds- og forsvarspolitiske samarbejde, herunder PESCO og militær mobilitet. Begge dele er nye indsatser i EU, som Stoltenberg i øvrigt også bakkede op om.

Fra dansk side fremhævede vi vigtigheden af at styrke EU's civile CSDP-missioner. Det er et område, hvor EU kan tilbyde en merværdi, der komplementerer NATO – og så er det jo den del af samarbejdet, Danmark deltager i.

Endelig havde vi med Stoltenberg en god og åben diskussion om den seneste udvikling i det transatlantiske forhold og perspektiverne for NATO-samarbejdet.

Handelspolitik

Det transatlantiske forhold var også centralt i den efterfølgende drøftelse om EU's handelspolitik. Drøftelsen begyndte med en orientering om G7-mødet fra de ledere, der selv havde siddet med omkring bordet.

Der var – også på denne baggrund – fuld opbakning til, at EU fastholder sin klare støtte til det regelbaserede internationale handelssystem med WTO som sin kerne. Samtidig opfordrede vi Kommissionen til – sammen med ligesindede parter – at skubbe på for en reform af WTO, så vi sikrer, at organisationen forbliver effektiv og relevant.

Vi blev også enige om at fastholde momentum i forhold til at indgå i nye EU-frihandelsaftaler. Det handler om fortsat at prioritere nye handelsaftaler med de vigtigste markeder.

Endelig var der fuld opbakning til EU's faste – men afbalancerede – modsvar på USA's indførelse af told på europæisk stål og aluminium. Jeg glæder mig i det hele taget over det sammenhold, EU har haft om håndtering af USA i dette spørgsmål. Det vil være uhyre vigtigt at holde fast i den fælles linje fremover – uanset hvad den amerikanske administration trækker op af hatten af overraskelser.

Migration

Middagsdrøftelsen kom primært til at handle om migration. Det er ikke nogen hemmelighed, at det var en både lang og til tider meget vanskelig drøftelse. Det afspejler, at der også i indenrigspolitiske sammenhænge hos nogle stats- og regeringschefer er rigtig meget på spil, og at migrationsdagsordenen for tiden har allerhøjeste prioritet i flere EU-lande. Det er vigtigt at tilføje, at baggrunden for drøftelserne er positiv, derved at vi siden 2015, hvor tallene toppede, har fået dem nedbragt med 95 pct. Det er der mange grunde til, bl.a. EU-Tyrkiet-aftalen. Det forhold sammen med dansk politik gør, at vi sidste år havde det laveste antal asylansøgere til Danmark, vi har haft i 9 år. Men der er stadig udfordringer.

Jeg tog hjem med det indtryk, at i EU nu har flyttet sig i retning af forebyggelse snarere end byrdefordeling. Og selv om der på mødet ikke blev opfundet nogen mirakelkur – sagen er nok for kompleks til, at der findes en mirakelkur – var der en grundlæggende villighed omkring bordet til at fokusere på de præventive deltag, som skal dæmme op for problemet.

Der blev bragt nye forslag på bordet. For det første var der ideen om at etablere et antal opsamlingscentre for bådmigranterne på Middelhavet. Der er et koncept, der skal udvikles, men grundtanken er den at få etableret et antal centre i Nordafrika, hvor der kan ske en hurtig udskillelse af de migranter, der ikke har et reelt krav på asyl, for at erodere menneskesmuglernes kyniske forretningsmodel. Ved at kombinere sådanne centre med en forstærket kystvagter kan man nå dertil, at folk, der løser billet til en menneskesmuglerbåd, sendes tilbage til det afrikanske kontinent og der kommer på et opsamlingscenter, hvor de, der ikke har et reelt krav på asyl – som vil være den altovervejende del – fra dem, der har et beskyttelsesbehov, vil det kunne bidrage til at slå den negative incitamentsstruktur ned. For det andet kom forslaget om centre i Europa til dem, der alligevel slipper igennem, og for det tredje en beslutning om, at centrene vil blive udviklet i samarbejde med UNHCR og IOM.

En del af diskussionen gik på, hvad der rent praktisk skal ske med den relativt lille andel af migranterne, der ikke måtte blive returneret, og som kommer helt til Europa og har et anerkendelsesværdigt beskyttelsesbehov. Det er en kendt sag, at nogle lande gerne så, at man i de tilfælde benyttede sig af obligatorisk omfordeling blandt alle EU-lande. Men det er der ikke opbakning til. Derfor er frivillighedselementet understreget i teksten.

Vi ser på det her med positive øjne, for hvis vi kan få skabt en situation, hvor økonomiske migranter – der ikke har krav på asyl – oplever, at en rejse til Europa vil være forgæves, vil vi effektivt have sat ind over for den incitamentsstruktur, der udgør problemets kerne. Men det skal selvfølgelig gøres på den rigtige måde. Og man skal have logikken med hele vejen, for vi skal også undgå at skabe nye pull-faktorer med centrene. Derfor kommer der nu et forløb, hvor vi skal arbejde med at videreudvikle konceptet og bl.a. indgå aftaler med de relevante lande i Nordafrika. Så der ligger et betydeligt og vanskeligt arbejde forude. Der kommer selvfølgelig til at gå noget tid, før de første opsamlingscentre er etableret.

Et andet præventivt tiltag, som blev drøftet, var indgåelse af flere og mere bredspektrede partnerskabsaftaler med både oprindelses- og transitlande. Det har et dobbelt formål: For det første skal der fokuseres på at skabe udvikling i de enkelte lande, så vi får skabt bedre fremtidsperspektiver for de unge i de afrikanske lande. Hvis man skal sige det lidt skarpt, er det i dag i høj grad menneskesmuglerne, der kan tilbyde de unge afrikanere et håb. Det skulle vi gerne forandre, så de unge kan se et håb uden at vende blikket mod menneskesmuglerne. Det kræver, at der kommer aktivitet og økonomisk vækst i de lande. Det skal vi investere mere i, men også i partnerskabsaftaler, der sikrer, at landene er parate til at tage egne statsborgere.

Vi bakker fuldt og helt op om prioriteringen af udviklingsindsatsen i Afrika, og det er også en hjørnesteen i vores egen udviklingspolitik. Derfor var jeg glad for på mødet at kunne annoncere en fordobling af det danske bidrag til EU's Trustfond for Afrika fra 10 mio. euro til 20 mio. euro svarende til omtrent 150 mio. kr.

En tredje præventiv indsats, vi drøftede, var styrkelsen af de ydre grænser. Her var der enighed om at tilføre yderligere ressourcer til Frontex – både i form af mandskab og materiel. Samtidig var vi enige om at styrke Frontex' mandat til at samarbejde med tredje-lande, hvor Frontex bl.a. skal støtte medlemslandenes udsendelse af migranter uden lovligt ophold.

Op til drøftelsen havde der været stort fokus i medierne på de såkaldte ngo-skibe i Middelhavet. Der var enighed om at indføre en bemærkning i konklusionerne om, at alle skibe i Middelhavet skal følge reglerne – og i øvrigt ikke forhindre den libyske kystvagts arbejde. Det er et signal, vi fra dansk side har støttet.

For fuldstændighedens skyld kan jeg nævne, at der som ventet ikke kom nogen løsning på reformen af Dublinforordningen. Det blev endnu en gang slået fast, at vi skal finde løsninger med konsensus. Når man tænker på, hvor betændt sagen stadig er i mange

medlemslande, synes jeg, at det er en meget fornuftig tilgang. Jeg forventer, at vi vender tilbage til sagen i oktober.

Kenneth Kristensen Berth var ikke i tvivl om, at topmødeerklæringen rummede perspektiver for migrantsituationen, men om de perspektiver var negative eller positive, afhæng af, hvad der skjulte sig bag ordene. Det havde ikke gode udsigter, hvis opsamlingslejrene i Nordafrika blev til fremskudte bastioner, hvorfra folk kunne søge asyl i Europa blot ved at banke på døren.

Opsamlingscentrene på den europæiske side ville kun kunne bruges til at modvirke den illegale migration, hvis der kom lås på døren, for ellers kunne folk defilere omkring i det land, de havde søgt asyl i. I dele af den tyske regering var der et ønske om at etablere transitcentre, som folk midlertidigt ikke kan forlade. Det ville det socialdemokratiske regeringsparti SPD ganske vist ikke være med til, og det var forståeligt, hvis man var bekymret over at låse folk inde, men man skulle huske, at migranterne kom uden invitation. Hvis en person bankede på døren på Marienborg med et ønske om at komme ind og bo der, ville statsministeren vel også gerne have mulighed for først at tage stilling til, om det var en person, han var tryk ved at have rendende rundt derhjemme, eller om han hellere ville have placeret personen ude ved skilderhuset. Hvad mente statsministeren om, hvorvidt der skulle lås på døren i de europæiske opsamlingscentre?

Søren Søndergaard spurgte med henvisning til afsnit 6 i rådskonklusionerne, om det var korrekt, at alle EU-lande har en forpligtelse til at behandle asylansøgninger afgivet på deres territorium, at afklare, hvem af ansøgerne der har et asylgrundlag, og sikre dem, der har det, beskyttelse? Det kunne man ikke klart læse ud af konklusionerne.

Kunne statsministeren desuden bekræfte, at afsnittet om, at den libyske kystvagts ikke måtte generes i sit arbejde, kun gjaldt inden for libysk territorialfarvand og ikke alle mulige andre steder, hvor den libyske kystvagt måtte operere?

Det var fint, at regeringen havde givet et ekstrabeløb til EU's Trustfond for Afrika, men beløbet var taget inden for rammen. Var det statsministerens opfattelse, at flygtningestrømmene og Afrikas problemer kunne løses inden for de eksisterende økonomiske rammer, og at det kun var et spørgsmål om en omfordeling af midler i stil med den, regeringen havde foretaget? Eller skulle der noget mere grundlæggende til?

Rasmus Nordqvist spurgte, om diskussionen vedrørende skibe i Middelhavet alene havde handlet om at respektere den libyske kystvagt. Eller var det også blevet understreget, at skibe ifølge internationale regler skal hjælpe folk i havsnød, og at landene skal hjælpe skibene og ikke sende dem rundt på må og få for at finde en havn, hvor de kan få lov at lægge til kaj?

Og blev menneskeretsaspekterne i EU-Tyrkiet-aftalen diskuteret på rådsmødet? Der fandtes så vidt vides ikke løbende evalueringer, eller i hvert fald kunne Folketinget ikke få dem udleveret.

Endelig spurgte han, hvordan man ville sikre, at opsamlingscentre i Afrika, f.eks. Libyen, levede op til grundlæggende menneskeretlige standarder. I Libyen havde man set voldsomme krænkelse i de fængsler, hvor migranter var stuvet sammen.

Peter Hummelgaard Thomsen delte statsministerens opfattelse om, at man bedst kunne modvirke irregulær migration ved tidligere i processen at adskille folk med asylkrav fra folk uden. Efter visse skøn var det kun 7 pct. af dem, der ankommer til Italiens kyster, som har et egentligt asylgrundlag, og det var problemet i en nøddeskal. Man havde på mødet nået overordentlig positive fremskridt, også selv om man ganske vist var langt fra, at løsninger blev fuldført og blev til egentlig politik. Ideen om modtagecentre var rigtig god, selv om der stadig var mange juridiske og praktiske spørgsmål at løse. Hvem havde bolden nu? Var det Kommissionen, der skulle udarbejde aftaler og modeller, som Rådet kunne diskutere videre? Det var vigtigt ikke at ende i en situation som tidligere, hvor man havde vedtaget pæne målsætninger på et rådsmøde uden senere opfølgning.

Statsministeren var enig med Kenneth Kristensen Berth i, at det både kunne blive en dreng og en pige, men han delte samtidig Peter Hummelgaard Thomsens vurdering af, at det trak den rigtige vej. Man skulle derfor lade logikken råde: Tanken om at etablere centre i Afrika handlede ikke om at lave en fremskudt tilstedeværelse, hvorfra man kunne søge asyl i Europa, men om at ødelægge menneskesmuglernes forretningsmodel. Der skulle laves et system, hvor folk, der løser billet til en menneskesmuglerbåd, bliver opbragt, sendt tilbage til det afrikanske kontinent og kommer i et opsamlingscenter. Der skal man undergå en procedure, som skal finde ud af, om der er tale om en person et beskyttelsesbehov eller en økonomisk migrant.

Der kan være tusind gode grunde til, at økonomiske migranter gerne vil til Europa, men de har ikke noget retskrav på det, og det står ikke i nogen konventioner. Derfor skal de sendes tilbage. Det arbejde var allerede i gang: Mellem 25.000 og 30.000 var siden nytår ved en frivillig procedure blevet returneret fra Libyen til de lande i Afrika, de var kommet fra, så der skete bestemt noget. Folk med asylbehov skal selvfølgelig beskyttes, og diskussionen handlede om hvordan. Konklusionsteksten sagde meget klart, at den proces skulle udvikles sammen med UNHCR og IOM.

Nogle mente, at folk med krav på beskyttelse også har krav på at få asyl i Europa, men det var ikke statsministerens grundsynspunkt. Og man skulle ikke have ret til at søge asyl i et bestemt land som Danmark, ligegyldigt hvor man befinder sig. Den ideelle model indebærer, at det internationale samfund drager omsorg for mennesker, der sendes tilbage, men ikke sådan, at de hver især har et individuelt retskrav på at komme til Europa. Derimod kunne landene blive enige om at tage et passende antal ind. Danmark kunne f.eks. beslutte at genoptage modtagelsen af FN-kvoteflygtninge. Men der var nuancer mellem landenes synspunkter, og derfor skulle ideerne videreudvikles. Man havde før set, at synspunkterne flyttede sig, og det så ud til at bære den rigtige vej.

Indsatsen skulle først og fremmest bidrage til, at folk uden beskyttelsesbehov ikke kommer til Europa i første omgang. Men man skulle sørge for at udvikle det på en måde, så der ikke kom en ny pull-faktor. Hvis ens tilstedeværelse i libysk farvand pludselig medførte retskrav på asyl, kunne man f.eks. forestille sig, at folk fra helt andre brændpunkter i verden begav sig fra Afrikas kyst ud på Middelhavet for at blive sat i et center for at få et retskrav på asyl. Det skulle undgås, så man skulle tænke sig godt om.

Centrene inden for EU ville være undtagelsen til hovedreglen, for man skulle sørge for at investere i en libysk kystvagts, der selv kunne beskytte sit territorialfarvand og havde autoritet over det. Autoriteten krævede en kombination af nødvendigt materiel og mandskab samt respekt. Og der havde været tilfælde, hvor den libyske kystvagts autoritet ikke var blevet respekteret. At sørge for det var hovedindsatsen, og det skulle gerne medføre, at det endte med at være et fåtal, der kommer helt til Europa.

Rådsmødets konklusionstekst omtalte begrebet kontrolcentre – der stod ikke lukkede centre, men der stod heller ikke bare centre. Ved at kalde dem kontrolcentre mente man, at de både skulle følge den internationale retsordens konventioner og opfylde deres mission om at sikre, at asylansøgerne bliver på stedet, mens de undergår den nødvendige procedure.

Den aktuelle debat i Tyskland handlede om sekundære flygtningebevægelser inden for Europa, men her drejede det sig om den primære tilstrømning. Det var endnu en positiv ting ved mødet, for regeringen havde hele vejen igennem insisteret på at fokusere på den primære tilstrømning.

Statsministeren bekræftede over for Søren Søndergaard, at ethvert land har en forpligtelse til at behandle asylsøgere på sit eget territorium – dog med den moderation, at man kan tilbagevises efter Dublinforordningen, hvis man først er blevet registreret i et andet land.

På Søren Søndergaards spørgsmål om EU's Trustfond for Afrika svarede han klart nej – inden for de nuværende økonomiske rammer kunne det ikke lade sig gøre at løse Afrikas problemer. Kommissionen lagde selv op til at tredoble bevillingerne inden for den flerårige finansielle ramme. Regeringens Afrikaprioritet var ikke bare en omfordeling af midler, for der var vækst i det danske samfund, så kagen voksede – og det betød, at stykket med 0,7 pct. af BNI til udviklingsbistand også voksede. Danmark skulle desuden investere mere i Afrika. Det var glædeligt, at landene på mødet blev enige om at give en bevilling på en halv mia. euro til EU's Trustfond, og at der desuden var andre lande end Danmark, der unilateralt ytrede ønske om at øge deres bevillinger.

Til Rasmus Nordqvist sagde han, at der ingen tvivl var om, at ngo-skibe har en forpligtelse til at hjælpe mennesker i nød. Man kunne kun føle sig stolt over det Maersk-skib, der for nylig havde ydet en stor indsats ved på anmodning fra den italienske kystvagt at have trådt til og samlet folk op. Men andre skibe fra organisationer med et humanitært sigte kom – uforvarende eller tilsigtet – til at understøtte en menneskesmuglermodel, som spil-

Ideer om hasard med menneskeliv. Det gjaldt bl.a. de ngo-skibe, der for tiden lå og tweetede deres direkte positioner højfrekvent ret tæt på den libyske kyst med meldinger om, at der ingen er om bord og hjælpen ligger klar. Det fik folk til i faldefærdige joller at sætte kursen mod de skibe, vel vidende, at skibenes kurs derefter ville blive sat mod Italien, fordi den libyske kystvagts ikke havde tilstrækkeligt med autoritet eller ressourcer til at forhindre det. EU's linje var nu at få stoppet folk i libysk territorialfarvand og returnere dem til den libyske kyst, så ingen risikerer deres liv, ingen må lide druknedøden, og alle behandles under ordnede forhold.

Til Peter Hummelgaard Thomsen sagde han, at det var Kommissionen, der nu havde bolden sammen med relevante råd, som havde fået til opgave at konceptualisere ideerne. Statsministeren havde selv gjort sig til talsmand for, at EU kunne udpege én eller flere særlige repræsentanter til at etablere det nødvendige samarbejde med Afrika – lidt i stil med, da Michel Barnier blev EU's Brexit-forhandler. Repræsentanterne skulle være dedikerede personligheder med specialviden om og særlige relationer i Afrika. På rådsmødet havde ideen vundet en vis opbakning, uden at det dog afspejlede sig i konklusionerne. Man var dog enige så vidt, at visse landes historiske bånd og særlige relationer til Afrika skulle udnyttes i højere grad.

Rasmus Nordqvist blev provokeret af, at statsministeren fik det til at lyde, som om alle pludselig havde overtaget den italienske indenrigsminister Matteo Salvini's karakteristik af, at ngo'erne bare ligger 200 meter fra Libyen og sejler folk til Italien. Det var ikke et retvisende billede. De reddede også mennesker, som ellers ville drukne.

I konklusionsteksten stod der, at alle skibe i Middelhavet skal følge loven, og statsministeren roste Maersk for at have hjulpet kystvagten i Italien. Men så nyttede det ikke noget, at Italien eller andre lande begyndte at skubbe skibene væk. Talte man også om det?

Han kunne forstå, at de omtalte opsamlingssteder åbenbart bare var deciderede flygtningelejre. Hvad var forskellen ellers? Skulle proceduren til afklaring af, om folk har et beskyttelsesbehov, foregå som en UNCHR-procedure eller en EU-procedure? Og skulle folk med et beskyttelsesbehov blive på centrene, indtil bestemte lande begyndte at sige ja til kvoteflygtninge, f.eks. Danmark? Man kunne fornemme konturerne af et fælles asylsystem, men det var ikke til at se, at rådsmødet skulle have bevæget EU i en bestemt retning. Konklusionsteksten rejste flere spørgsmål end svar – oven i de spørgsmål, som havde presset sig på i mange år.

Søren Søndergaard forstod godt, at ikke alt var afklaret endnu, men så måtte det også være tilladt at foreslå at inddrage et par ting i overvejelserne. Som statsministeren fremlagde det, skulle også folk med et asylgrundlag først retur til en lejr i Afrika. Man kunne tænke på ungarene, der flygtede fra den stalinistiske undertrykkelse i 1956 – de kunne i bedste fald vende tilbage i 1989, 33 år efter. Chilenerne flygtede fra den fascistiske undertrykkelse i 1973, og de kunne komme tilbage efter 20 år. Iranerne flygtede fra den islamistiske undertrykkelse i 1979 – det var snart 40 år siden, og de kunne stadig ikke vende hjem. Hvis udgangspunktet var, at folk med et beskyttelsesbehov risikerer at sidde i en

lejr i årtier, ville smuglerne få gyldne muligheder, for så ville folk gøre endnu mere for at komme et andet sted hen. Havde statsministeren nogle overvejelser om det?

Det var glædeligt, når statsministeren understregede, at alle EU-lande har ubetinget pligt til at behandle asylsøgere på deres territorium, men det fik bare spørgsmålet om, hvad der mentes med afsnit 6 i konklusionsteksten, til at trænge sig på. Der stod, at man skulle oprette centre, hvor man kunne skelne mellem immigranter, der kunne sendes tilbage, og folk, som har behov for beskyttelse, men det var indføjjet, at det skulle ske på frivillig basis. Kunne statsministeren forklare, hvad der mentes?

Jan E. Jørgensen følte sig nødsaget til at kommentere Rasmus Nordqvists udlægning af det, statsministeren havde sagt. Det havde ikke lydt, som om ngo'er bare er nogle, der sejler ud og venter på at fragte folk til Europa. Det var snarere et spørgsmål om, hvorvidt hønen eller ægget kom først: Drager folk ud, fordi de ved, at de bliver samlet op – eller samler skibene nogen op, som de ved sejler ud? Udvalget havde selv besøgt kystvagten i Italien, som havde oplyst, at de mennesker, der sejlede ud, gjorde det i både, som menneskesmuglerne vidste ikke ville kunne bringe dem frem til den italienske kyst – bådene ville simpelthen gå ned inden da. Men passagererne fik at vide, at de ikke skulle være bekymrede, for de blev udstyret med en satellitradio, hvor telefonnummeret til den italienske kystvagts var programmeret ind. Lige så snart de var så langt ude på vandet, at de ikke kunne sejle tilbage til den libyske kyst, skulle de bare ringe til den italienske kystvagt, som nok skulle komme og redde dem.

Der var ikke mere end en håndfuld lande, der ydede en bistand på 0,7 pct. af BNI. Blev det drøftet på rådsmøderne, hvad man kunne opnå, hvis alle EU-lande kom op på den andel? Golfstaterne på Den Arabiske Halvø væltede sig i penge i vulgær grad, og der er kortere fra Syrien dertil end fra Syrien til Europa. Det var derfor en kilde til stadig undren, hvorfor de ikke bidrog i nævneværdig grad. Hvor stort pres kunne EU lægge på Golfstaterne for at gøre det?

Statsministeren svarede Rasmus Nordqvist, at den bedste måde at undgå druknede migranter på er at forhindre, at de står til søs i en menneskesmuglers båd. Man var nødt til både at have hoved og hjerte med. Der var ikke to meninger om, hvorvidt man skulle hjælpe folk, der var ved at drukne. Men man skulle også tænke over, hvordan tingene spillede sammen. Hvad var man på jagt efter at redde? Var det alene deres liv eller også deres færd til Europa? Man skulle tænke over, hvor grænsen går mellem at yde en humanitær indsats og at blive en aktiv brik i menneskesmuglernes spil. Hvis et ngo-skib ligger tæt på den libyske kyst og plotter positioner ind uden at respektere den libyske kystvagt, så forlænger det den indsats, som var menneskesmuglernes oprindelige intention.

På spørgsmålet om, hvilke procedurer der skulle være i opsamlingscentrene, svarede han, at de tanker skulle færdigudvikles i samarbejde med de lande, som skulle lægge jord til. EU havde ikke autoritet til at etablere et opsamlingscenter i et afrikansk land uden at involvere lokale myndigheder i de pågældende lande. Man skulle huske, at de afrikanske lande havde deres egne problemer med migration, for der var ganske vist mange, som

krydsede Middelhavet, men mange flere krydsede landegrænser inden for Afrika. De afrikanske lande ville ikke stå i kø for at være dem, der fik et opsamlingscenter, så de måtte rimeligvis stille nogle fordringer, som Tyrkiet gjorde, da EU-Tyrkiet-aftalen blev indgået. Derfor kunne ingen sige nøjagtigt, hvordan procedurerne ville blive. Én model kunne være i stil med Tyrkietmodellen, som gik ud på, at EU tog en person ind på ordnede vilkår for hver person, som det afrikanske land tog hjemsendte – det måtte bare ikke være den samme person, for så ville den person få et incitament til at krydse grænsen. Med en sådan model kunne man både yde et bidrag og lette presset på Europa. Men det rejste spørgsmål om, hvilke europæiske lande der skulle tage imod folk, og skulle det være frivilligt eller obligatorisk, eventuelt ved hjælp af kvoter? En anden model kunne være at etablere zoner finansieret af EU, hvor man er sikret beskyttelse under tilsyn af UNHCR. Ingen skulle sidde der i 50 år, men de kunne komme ind i Europa på invitation, f.eks. som UNHCR-kvoteflygtninge – der var mange varianter. Ingen havde en enkel løsning. Men det kunne ikke nytte noget, at man skulle lade være med at gå i gang, bare fordi man ikke havde svar på den sidste detalje.

Til Søren Søndergaards henvisning til forfulgte grupper svarede statsministeren, at situationen her var en anden, fordi de fleste netop ikke havde krav på beskyttelse. Han havde på det personlige plan stor forståelse for, at mennesker udviser det initiativ at rejse et andet sted hen for at opnå bedre muligheder. Men økonomiske migranter har ikke noget krav på det, og man kunne ikke have den trafik til at foregå, for så ville de europæiske lande tabe kontrollen med deres territorium og deres befolkninger. Folk må gerne bosætte sig i et europæisk land, men det skal være på invitation, hvis man ikke har et beskyttelsesbehov. Derfor drejede det sig om at få menneskesmuglernes model afmonteret.

Til Jan E. Jørgensen sagde han, at han ikke kendte til aktuelle beregninger for, hvor stort et løft man ville kunne give Afrikainsatsen, hvis alle lande lod deres udviklingsbistand gå op på 0,7 pct. af BNI. Men der var kun fem lande i verden, der levede op til den målsætning, og Danmark var et af dem. Det mindede han sine kolleger om med mellemrum, især de kolleger, som talte varmt om alt det gode, man skulle gøre, men som ikke selv lå så højt på skalaen.

Andre emner

Statsministeren: Inden programmet for førstedagen sluttede – klokken 4.43 fredag morgen – nåede vi også formelt at godkende afgørelsen om Europa-Parlamentets sammensætning i perioden 2019-2024. Med afgørelsen tildeles Danmark ét ekstra sæde. Dermed vil Danmark have 14 mandater i spil ved næste års valg til Europa-Parlamentet.

Vi blev også enige om at forlænge de økonomiske sanktioner mod Rusland med yderligere seks måneder. Det var i tidsrummet fra kl. 4.34 til kl. 4.43 om morgenen, så der var ikke nogen stor diskussion om det. Det var ret entydigt, at denne forlængelse sker som følge af de fortsatte russiske aggressioner i det østlige Ukraine og de manglende fremskridt i implementeringen af Minskaftalen.

Endelig vedtog vi konklusionerne, som ud over det allerede nævnte også vedrørte det europæiske semester, innovation, det digitale område, udvidelse og tidsperspektivet for MFF-forhandlingerne.

Rasmus Nordqvist spurgte, om man ud over konklusionerne havde lagt nogle retninger for det videre arbejde med det digitale område og med at sikre en retfærdig og effektiv skatteinddragelse. Det var allerede blevet diskuteret et stykke tid, hvordan fagministrene i Rådet kunne igangsætte det konkrete arbejde sammen med Kommission og Parlament. Man måtte se at få nogle resultater i hus det næste halve år.

Statsministeren svarede, at Kommissionen havde stillet konkrete forslag om digital skat, men at emnet ikke var blevet diskuteret på mødet. Konklusionerne samlede blot op på forårets substantielle drøftelser, som bl.a. var foregået i regi af leader's agenda. Når det gav god mening at nævne det digitale område i konklusionerne, var det for at understrege vigtigheden af det.

Brexit

Statsministeren: Fredag morgen var der en statusdrøftelse om Brexit i kredsen af EU-27-lande. Drøftelsen blev som ventet kort, da der ikke er sket nævneværdige fremskridt i forhandlingerne mellem EU og Storbritannien siden sidste topmøde i marts. Vi var på mødet enige om, at det er ret bekymrende, at vi ikke er nået længere i forhandlingerne. Derfor var der også fuld opbakning til konklusionsudkastet, som i lyset af de manglende fremskridt opfordrede alle til at forberede sig på alle udfald af forhandlingerne – også no deal. Vi har fra EU-27's side anvist en mulig vej frem med vores udkast til udtrædelsesaf-tale. Meget mere kan vi dårligt gøre – ud over at møde de britiske forhandlere med åbent sind og et reelt ønske om at få en aftale på plads i tide.

Eurotopmødet

Statsministeren: I fredags sluttede vi af med et eurotopmøde, hvor der blev vedtaget en erklæring om de kompromiser om bankunionen og den europæiske stabilitetsmekanisme, som finansministrene nåede til enighed om forrige uge. Den tyske kansler og den franske præsident præsenterede også nogle af elementerne i deres fælles erklæring om, hvordan de mener, at EU's økonomiske samarbejde skal udvikle sig. Vi aftalte afslutningsvis, at vi vender tilbage til spørgsmålene om en videreudvikling af ØMU'en ved et nyt eurotopmøde til december.

Mødet sluttede kl. 12.28